

La Novíssima

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes Mas La Novíssima s /n (08506 Calldetenes)
Emplaçament Crta. N-141-d, de Vic a Sau, km. 1 a l'esquerra.

Coordenades:

Latitud: 41.93474
Longitud: 2.3078
UTM Est (X): 442615
UTM Nord (Y): 4642762

Classificació

Número de fitxa 08037 - 45
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Modernisme Historicista Popular
Segle XVI-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries Aj.Calldetenes. Núm.1.10
Número inventari Sí; IPA núm.13. ACCN:22501, núm.14 ACCN:22502 i núm.15
Generalitat i altres inventaris ACCN:22503
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 0023DG4400C005
Fitxes associades:
[Sant Tomàs de Riudeperes](#)
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dc., 04/10/2006 - 02:00

Descripció

Edifici format per una antiga casa de pagès, a la qual es va afegir a principis del segle XX un seguit de cossos i torres, que van convertir l'antiga masia en una torre d'estiueig. En aquest sentit cal precisar l'existència d'un cos original format per l'antiga casa de pagès. Es tracta d'un edifici de planta quadrangular, cobert a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. Compta amb planta baixa, primer pis, segon pis i golfes, i té la façana principal encarada a migdia. En aquesta façana l'accés a l'edifici es realitza mitjançant un portal situat al centre de la façana rematat a la part superior per una llinda monolítica. A banda i banda del portal s'obren dues finestres quadrangulares. Al primer pis, destaca la presència de tres finestres, una quadrangular central i dues rectangulars a banda i banda. Al segon pis, l'espai central s'obre amb el que sembla ser una antiga eixida, actualment molt restaurada i protegida amb finestrals. A l'espai de les golfes s'obre un petit finestral rectangular, disposat horitzontalment. Cal pensar que l'edifici fou construït amb mur de mamposteria irregular, amb les cantonades i el perímetre de les obertures -portes i finestres- reforçades amb carreus quadrangulares més ben tallats. Actualment, tot l'edifici es troba arrebossat amb ciment portland i pintat en color clar, amb un sòcol que recorre tot el perímetre exterior en color marró més fort. Aquest arrebossat deixa lliure els carreus que conformen el brancal del portal principal i d'una de les finestres del primer pis. Les façanes de ponent i llevant del mas original no s'aprecien, ja que han estat eliminades al afegir cossos i edificis que es van adossar al segle XX, durant la fase d'engrandiment del mas. Efectivament, vora l'any 1909, Pepita Sitges, veïna de Barcelona, va adquirir el mas i el va voler convertir en una torre d'estiueig. Amb aquesta finalitat, va fer aixecar a ponent de la casa un cos rectangular de planta baixa i primer pis, flanquejat per dues torres, que tocaven a les antigues cantonades de la casa. L'accés a aquest cos es feia a través d'una porta allindada ubicada al mig del cos rectangular, encarada a ponent. Al costat d'aquesta porta i al primer pis s'obrien finestrals i balcons. El cos era rematat de forma arquivada amb un terrat a la teulada, protegit per una barana metàl·lica, sota la qual s'ubicava una cornisa. Com a elements decoratius destaquen els motius historicistes que es concentren especialment en la finestra geminada del primer pis, protegida per un guardapols i amb una columna central, a imitació d'un finestral gòtic; i la finestra balconera del primer pis, rematada a la part superior per una dovella central palmerada. També a la cornisa ubicada sota l'ala, s'alternen permòduls i traceries amb motius vegetals. A banda i banda d'aquest cos rectangular es van aixecar dues torres ornamentals. La torre ubicada a la cantonada S-O de la casa és de planta circular. És de planta baixa, primer pis i segon pis, i es remata a la part superior amb un terrat que es protegeix exteriorment amb un mur de merlets. Sota aquest mur s'ubica un fris decoratiu similar al del cos central. Com a obertures destaquen un seguit de tres finestrals enreixats a la planta baixa, i un gran balcó perimetral que recorre tot el primer pis. Els finestrals del primer pis que donen accés al balcó, són allindats, i es rematen a la part superior amb una dovella palmerada, similar a la del cos central. Al segon pis, destaca la presència d'un seguit de finestres en forma de rombe, que recorren el mur. Entre el primer i el segon pis, un fris de rajola recorre exteriorment tot el mur. Són rajoles quadrangulares de color blanc, amb una decoració litogràfica que permet llegir "Villa Pepita", amb dos trèvols a banda i banda.

Observacions:

(Continuació descripció) La torre de la cantonada N-O és de planta quadrangular. Té planta baixa, primer i segon pis, i es cobreix amb una teulada a quatre aigües molt inclinada. Destaca la presència d'un balcó al primer pis, protegit exteriorment per una barana de pedra amb decoracions florals interiors. Al primer pis destaca la presència d'un finestral geminat, compartimentat per quatre columnes quadrangulares rematades amb un capitell vegetal. Aquesta tipologia de finestral es repeteix a les quatre cares del segon pis de la torre. Com a element destacable cal remarcar la presència de ceràmica vidrada, decorada amb motius vegetals, cobrint els ràfecs de la teulada i el balcó. Durant aquesta fase de modificacions, s'afegí un altre cos rectangular de planta baixa i primer pis, al llarg de tota la façana nord de l'antic mas. Es tracta d'un cos cobert a tres aigües, amb les mateixes

característiques constructives i decoratives que els finestrals de les torres. Com a element destacable cal remarcar la presència d'una eixida de grans proporcions que recorre tot el mur nord a l'alçada del primer pis. Es troba formada per un seguit de tres grans finestrals tancats, protegits exteriorment per una barana obrada. Actualment, la suma dels dos edificis conforma un conjunt integrat en una mateixa construcció perfectament harmonitzada. L'arrebossat i pintat exterior comú, han acabat de donar la sensació d'uniformitat al conjunt. Malgrat tot, cal pensar que l'antiga masia fou residència dels masovers, mentre que els amos ocupaven la part modernista. Un mur de separació al cantó de migdia, impedeix el pas exterior d'una part a l'altra. A aquest conjunt format per la casa s'afegeix la presència d'una cabana ubicada al N-O de la casa, deixant un espai enmig que antigament era destinat a era. Es tracta d'una cabana consistent en una construcció rectangular coberta a dues aigües, i orientada a llevant. El ràfec de la teulada presenta un ampli voladís a la part de l'antiga façana orientada a migdia. En una de les bigues de fusta d'aquesta cabana es troba gravada la data del 1825, i cal pensar que es tractava de l'antiga cabana de la casa dedicada a feines agrícoles. Com element destacable, cal remarcar la presència d'un finestral obert a la part superior del mur de migdia, format per un arc de mig punt, reforçat amb bigues de fusta en forma de radis de circumferència. Es tracta d'una cabana construïda en mur de maçoneria a la part baixa i tàpia a la part superior. Per davant de la casa passava l'antic camí que anava de Calldetenes a Folgueroles. Una fotografia publicada al llibre de Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. VILAMALA (2002: 158) datada vora el 1910, mostra la casa construïda i un tram del camí de Folgueroles, actualment convertit en carretera.

Història

Segurament, es tracta d'un mas que tindria els seus orígens al voltant dels segles XVII-XVIII, com a masoveria del monestir de Sant Tomàs, i era coneguda amb el nom de la Novíssima, segurament perquè era posterior a la Casa Nova o Can Soca. Es té notícia, però, de l'enderroc i destrucció de la casa a mans de les tropes franceses entre els anys 1808 i 1810, que estaven atrinxerades al monestir. Gràcies a les memòries del pare Balinyà, guardià del convent de Sant Tomàs, en aquesta època es té constància dels fets: " Otra y otras heridas dieron al colegio con la ruina de las casas que le pertenecen. La primera vez derribaron todos los pisos o altos de la Nova (Can Soca) , la Novísima i Miralles....." " La segunda invasión (1810) las destruyeron más ferozmente que en la primera (1809) y las dejaron inservibles. La Novísima quedó sin tejado y con solas las cuatro paredes; y la Nova, aunque no tan destrozada, pero bastante para que los colons de una y otra con sus familias tuviesen que pasar al Colegio.." "Se repararon las casa Nova y Novísima como se pudo, pasaron a habitarlas otra vez los colonos y el Colegio se reorganizó" VILAMALA (2002: 184). La masia que actualment existeix, per tant, fou aixecada a entorn al 1810. Aquells anys els frares la tenien arrendada a Jaume Masramon. Segons un expedient del 1822, la Novíssima tenia cinquanta-dos quarteres i deu quartans cultivables, i onze quarteres i sis quartans de terra erma. Els frares van perdre la casa durant la desamortització del segle XIX -1842-, i va ser subhastada el 1850. En aquells moments fou adquirida com moltes altres propietats del monestir de Sant Tomàs per l'especulador italià Caietà Cicarelli. Inicialment, es tractava d'una masoveria amb la típica estructura de les cases de pagès catalanes. Vora l'any 1909, la propietat fou adquirida per Pepita Sitges, veïna de Barcelona, que pensà en destinar l'antiga masia a casa d'estiueig, iniciant un procés de noves construccions amb marcat to historicista i modernista. Des d'aleshores, la casa s'ha mantingut com a herència de la família. Els darrers anys s'han efectuat obres de consolidació, especialment l'arrebossat exterior de la façana, que ha servit per unificar encara més la casa.

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de

Calldetenes. Calldetenes AA.DD (1996) Normes subsidiàries de Planejament. Normes urbanístiques. Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes. GINEBRA I MOLINS, R. (1996) Economia i societat a la Catalunya interior als inicis de la Baixa Edat Mitjana. Vic. 1230-1233. Tesi doctoral inèdita. VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

